

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2025

aruandeaasta lõpp: 31.12.2025

sihtasutuse nimi: Sihtasutus A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel

registrikood: 90006963

postiaadress: Järva maakond, Järva vald, Vetepere küla,
Tammsaare-Põhja

postisihthnumber: 73416

telefon: +372 55944382, +372 53400637

e-posti aadress: raamatupidamine@vargamae.ee

veebilehe aadress: <http://www.vargamae.ee>

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Bilanss	8
Tulemiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Netovara muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2 Raha	13
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	14
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	15
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	16
Lisa 7 Võlad töövõtjatele	16
Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad	16
Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	16
Lisa 10 Annetused ja toetused	18
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	18
Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	18
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	19
Lisa 14 Tööjõukulud	19
Lisa 15 Seotud osapooled	19
Lisa 16 Sündmused pärast aruandekuupäeva	20
Aruande allkirjad	21
Vandeauditiitori aruanne	22

TEGEVUSARUANNE

Sihtasutus A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel on asutatud Eesti Vabariigi ja Albu valla poolt 04.12.2002. Asutamisel teostas riigipoolseid asutajaõigusi Järva Maavalitsus. 01.01.2010 jõustunud Riigivaraseaduse alusel muutus riigipoolsete asutajaõiguste teostajaks Siseministeerium. Regionaalministri 19.03.2010 käskkirjaga nr 41 volitati Järva Maavalitsust esindama Siseministeeriumi tähtajatult sihtasutuse asutajaõigustest ja –kohustustest tulenevate ülesannete täitmisel. 11.02.2016 määrati Kultuuriministeerium Sihtasutuse A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel riigipoolseks asutajaõiguste teostajaks. Pärast 2017. aasta haldusreformi kuulub muuseum Järva valla konsolideerimisgruppi.

Sihtasutuse eesmärgiks on A. H. Tammsaare loominguulise pärandi uurimine ja tutvustamine, tingimuste loomine kultuuriväärtuste taastamiseks, hoidmiseks, kogumiseks, uurimiseks ja säilitamiseks ning üldsusele teaduslikel, hariduslikel ja meelelahutuslikel eesmärkidel nende vahendamise võimaldamine, samuti kultuuriürituste korraldamine oma majandustegevuse, investeringute ja ettevõtluse kaasamise ning toetuste ja annetuste kaudu ning Sihtasutuse kasutuses oleva vara haldamine ja arendamine.

Juhtimine ja personal

Sihtasutuse juhtorganid on juhatus ja nõukogu. Nõukogu korralised koosolekud on toimunud aruandeaastal viiel korral (sh üks e-koosolek), mille kohta on vormistatud protokollid.

Nõukogu liikmete volituste kestus:

Järva valla esindajad:

- Egert Kaarlep, nõukogu esimees, 15.06.2022 kuni 21.04.2026
- Triin Tippi 15.06.2022 kuni 15.06.2027
- Arlet Palmiste 18.03.2025 kuni 18.03.2030

Eesti Vabariigi esindajad:

- Erki Lõhmuste, Rahandusministeeriumi makromajanduse talituse juhataja, 10.05.2022 kuni 10.05.2027
- Asta Trummel, Kultuuriministeeriumi loomingu osakonna kirjandusnõunik, 07.02.2025 kuni 07.02.2030

Sihtasutuses on tööle vormistatud juhataja ja 4 töötajat (varahoidja-kuraator, haridus- ja publikuprogrammide kuraator, külastusjuht ning raamatupidaja). Sihtasutuse 2025. aasta eelarve järgi on tööjõukulud kokku 117 419 eurot, s.o 57,5% kulude eelarvest. 2024. aastal oli tööjõukulu 56% kulude eelarvest ehk 114 457 eurot.

Tööjõukulud sisaldavad töötasu ja sellega kaasnevaid makse nõukogule, juhatusele, personalile, projektidega seotud isikutele ja võlaõiguslike lepingute alusel tööle võetud isikutele.

Majandustegevus

2025. aastal oli muuseumi tegevus planeeritud kinnitatud arengukavast „Sihtasutuse A.H. Tammsaare Muuseum Vargamäel strateegiline arengukava 2021-2025“ lähtuvalt.

Sihtasutuse majandustegevusest laekus omatulu, sh piletitulu, giiditeenus, tulu programmilisest tegevusest jne, 35 611 eurot s.o 11,1% kogutulust.

Sihtasutuse tuludest olulise osa moodustasid eraldatud toetused:

- riigieelarvest eraldas Kultuuriministeerium tegevuskuludeks 98 853 €;
- Kultuuriministeerium eraldas riigieelarvest remonttööde katteks 14 509 €;
- asutaja Järva Vallavalitsuse tegevustoetus 20 000 €.

Koostöölepingu alusel laekus:

- SA Järvamaa eraldas muuseumile kultuurihie hooldustöödeks 625 €.

Esitatud taotlustest rahastati:

- Kultuurkapitalist 7 880 €;
- PRIAst 1 050 €.

Finantseerimine põhivara soetamiseks püsiekspositsiooni uuendamise raames:

- Muinsuskaitseameti sihtfinantseering 110 000 €;
- PRIA LEADER'i meetme projektitoetus 47 850 €;
- Järva valla kaasfinantseering 1 500 €.

Muuseumi tegevus aruandeaastal

Aruandeaastal mõjutas muuseumi tegevust kõige olulisemalt uue püsiekspositsiooni valmimistööde lõpetamine. Ekspositsiooni ettevalmistamise lõppfaas oli töömahukas ja eeldas töötajate olulist ajakulu paigaldus- ja ehitustööde koordineerimises, sisulises arenduses ning külastajakogemuse läbimängimises. Sellest tulenevalt oli muuseumil piiratud võimalus tegeleda tavapärasel mahus publiku- ja haridusprogrammide arendamise ja turundustegevustega.

Pärast uue püsiekspositsiooni valmimist ja avamist 30. augustil 2025 ajakohastas muuseum oma piletihinnad. Hinnatõus oli vajalik, sest uus ekspositsioon tõi kaasa nii sisulise kvaliteedi tõusu kui ka suuremad ülalpidamiskulud. Hinnamuudatus tavapärase külastuste arvu ei muutnud, kuid piletihinna tõus aitas mõningal määral katta muuseumi jätkusuutliku toimimist.

Reklaami- ja kommunikatsioonitegevused olid 2025. aastal eesmärgipäraselt tagasihoidlikud. Avalik teavitustöö planeeriti peamiselt ekspositsiooni avamise ajale. Ekspositsiooni avamissündmus kujunes muuseumi turundustegevuse strateegiliselt oluliseks tõukeks. Kuigi 2025. aastal see oluliselt muuseumi tulubaasi kasvu ei mõjutanud, tõstis külastusstatistikat muuseumi suvised piirkondlikud suursündmused, nt Järvamaa laulu- ja tantsupidu.

Aruandeaastal alustas muuseumis tööd täiskohaga haridus- ja publikuprogrammide kuraator, kes keskendub programmiliste tegevuste arendamisele, koostööpartnerite võrgustiku laiendamisele ning uue ekspositsiooni hariduslike võimaluste väljatöötamisele.

Muuseumis viidi aprillis ellu ka ATK 2.0 infosüsteemi kasutuselevõtt. Üleminek eeldab töötajate koolitust ja kohanemist, kuid pikemas perspektiivis toetab uus süsteem muuseumi efektiivsemat ja standardiseeritud asjaajamist.

Muuseumil valmis arengukava 2026-2030 ning uus tegevuskava. 2026. aasta tegevuskava näeb ette külastajate arvu suurendamist läbi muuseumi teenuste arendamise, millega kasvatada muuseumi omatulu.

Giidituurid ja tavakülastused

2025. aastal viidi muuseumis läbi 132 giidiekspositsiooni. Giidituuridel osales 3 284 inimest. Üksikkülastajaid oli 1 317.

Kokku külastas muuseumi koos rahvamatka, muuseumiöö, Järvamaa laulu- ja tantsupeo jt eriürituse külastajatega 8 366 inimest. Kasvu mõjutas eelkõige 2025. aasta Järvamaa laulu- ja tantsupidu (3 350 osalejat).

Haridusprogrammide maht vähenes peamiselt jõuluprogrammide ära jäämise tõttu. Oluliseks põhjuseks võib pidada HTM'i teavitust, mille kohaselt ei ole soovitatav korraldada koolipäeva sees tasuta õppekäike.

Publikuprogrammide osakaal jäi eelmise aastaga võrreldes tagasihoidlikumaks, sest uute programmide läbiviimise põhirõhk on tegevuskavas planeeritud 2026. aastale.

Traditsioonilised üritused ja suuremad koostööprojektid:

- Eesti kirjanduse pidunädal – 1 240 osalejat. 29.01–03.02 toimus Eesti kirjanduse pidunädal IV, mis pälvis laialdast meediatähelepanu nii riiklikes kui maakondlikes väljaannetes;
- Talgud kultuurihiires – 12 osalejat;
- Järvamaa laulu- ja tantsupidu – 3 350 osalejat;
- Muuseumiöö – 27 osalejat;
- Dokumentaalfilmiõhtu “Kiri ja keel”. Esitleti filme: “Eva Toulouze: Teekond koju“, “Leelo: Ükskord me naerame niikuinii“, “Kikilipsuga mässaja“ – 20 osalejat;
- Jõuluprogrammid – 91 osalejat.

Muuseumi kuraatori ettekanded:

- Ettekanne Eesti kirjanduse pidunädala konverentsil „Raamatud ja lugemine Tammsaare väljamäel“;
- Ettekanne Tallinna Kirjandustänav festivalil „100 aastat soode kuivendamist Tammsaare väljamäel“.

Külalisesinejad muuseumis:

- Etnoloog ja dokumentalist Terje Toomistu;
- Režissöör Marta Pulk.

Statistika 2021-2025

2025. aastal külastas muuseumi 8 366 inimest – üksikkülastajaid 1 317, grupikülastajaid 3 284, eriprogrammis osalejaid (sh muuseumiöö, rahvamatk jm) 3 765, nendest laulu-ja tantsupeolised 3 350.

2024. aastal külastas muuseumi 6 463 inimest – üksikkülastajaid 1 282, grupikülastajaid 3 846, eriprogrammis osalejaid (sh muuseumiöö, rahvamatk, muuseumitee jm) 1 335.

2023. aastal külastas muuseumi 7 682 inimest – üksikkülastajaid 1 338, grupikülastajaid 3 847, eriprogrammis osalejaid (sh muuseumiöö, rahvamatk, muuseumitee jm) 2 497, nendest teatrikülastajaid 995.

2022. aastal külastas muuseumi 6 056 inimest – üksikkülastajaid 1 140, grupikülastajaid 4 081, eriprogrammis osalejaid (sh muuseumiöö, rahvamatk, muuseumitee jm) 835.

2021. aastal külastas muuseumi 7 327 inimest - üksikkülastajaid 1 845, grupikülastajaid 2 949, eriprogrammides osalejaid (sh teatrietendus, muuseumiöö, rahvamatk jm) 3 459, nendest teatrikülastajaid 2 818.

2026. aastal toimuvad olulisemad sündmused:

- Eesti kirjanduse pidunädal V;
- „Tõe ja õiguse“ 100 juubeliaasta erisündmused;
- Nuutrum Teater suveetendus “Vargamäe valvur”;
- Muuseumiöö;
- Dokumentaalfilmipäevad Vargamäel.

Finantsseisund

Seisuga 31.12.2025 oli Sihtasutuse bilansimaht 551 307 eurot, 31.12.2024 oli vastav näitaja 516 198 eurot.

Käibevarade osakaal bilansis oli 10,2% ja põhivarade osakaal 89,8%. 2024. aasta vastavad näitajad olid 33,7% ja 66,3%.

Bilansimahust 7,8% moodustasid kohustised – võlad tarnijatele 30 286 eurot, võlad töötajatele 3 076 eurot ja muud kohustised ja ettemaksud 9 521 eurot. Sihtasutuse netovara osakaal bilansis on 92,2%. 2024. aasta vastavad näitajad olid 24,3% ja 75,7%.

Finantssuhtarvud

	2025	2024	2023	2022	2021
Käibekapital	13 142	48 676	51 385	29 848	41 415
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	1,31	1,39	3,85	1,49	2,81
Rahaliste vahendite tase	1,02	1,32	3,48	1,37	2,33
Põhitegevuse rahavoo taseme suhtarv	-0,24	0,01	0,72	0,01	1,53

Suhtarvude arvutusmetoodika

Käibekapital = käibevara – lühiajalised kohustised

Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja = käibevara/lühiajalised kohustised

Rahaliste vahendite tase = raha/lühiajalised kohustised

Põhitegevuse rahavoo taseme suhtarv = rahavood põhitegevusest/lühiajalised kohustised

Tulemiaruanne

2025. aasta tegevustulude maht oli 321 478 eurot, sellest toetused 285 867 eurot ehk 88,9% tuludest, sh:

- asutajate toetused 134 862 eurot, s.o 47,2%;
- projektipõhised sihtotstarbelised toetused 151 005 eurot, s.o 52,8%.

Tulud sihtasutuse majandustegevusest 2025. aastal oli 35 611 eurot, s.o 11,1%.

2024. aastal oli tegevustulude maht 193 492 eurot ja osakaalud vastavalt 80,1% ja 19,9%.

2025. aasta tegevuskulude maht oli 204 233 eurot, sh:

- tööjõukulud 117 419 eurot, s.o 57,5%;
- majandamiskulud ja muud kulud 64 821 eurot, s.o 31,7%;
- põhivara kulum 21 993 eurot, s.o 10,8%.

2024. aastal oli tegevuskulude maht 207 662 eurot ja osakaalud vastavalt 56%, 31,3% ja 12,7%.

2025. aastal kujunes aruandeaasta tulemiks 117 474 eurot. 2025. aasta tulemit mõjutas suuresti toetuste kasv. Suuremad toetused on seotud muuseumi püsiekspositsiooni uuendamisega. Püsiekspositsiooni uuendamine oli mitme aastane projekt, millega lõpetati 2025. aastal. Suurimad toetuste andjad olid Muinsuskaitseamet (muuseumide kiirendi meede) ja PRIA (meede: LEADER projektitoetus 2023-2027).

Sihtasutuse tulemiaranded 2021-2025 (eurodes)

Tulemi kirje	2025	2024	2023	2022	2021
Tegevustulud	321 478	193 492	208 417	158 285	180 379
Müüdnud tooted ja teenused	35 611	38 527	43 757	41 093	28 661
Toetused	285 867	154 965	164 660	111 392	151 718
Muud tulud	0	0	0	5 800	0
Tegevuskulud	-204 233	-204 517	-207 662	-178 578	-184 787
Tööjõukulud	-117 419	-114 457	-120 006	-98 482	-89 936
Majandamiskulud	-64 775	-64 021	-43 431	-50 836	-72 543
Põhivara amortisatsioon	-21 993	-25 993	-44 206	-29 216	-22 246
Muud tegevuskulud	-46	-46	-19	-44	-74
Finantstulud	229	2 823	1 100	10	3
Tulu hoiustelt	220	2 823	1 100	10	3
TULEM	117 474	-8 202	1 855	-20 283	-4 405

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	43 607	164 875	2
Nõuded ja ettemaksud	12 418	9 049	3,4
Kokku käibevarad	56 025	173 924	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	495 282	342 274	5
Kokku põhivarad	495 282	342 274	
Kokku varad	551 307	516 198	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	37 593	23 447	4,6,7
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	5 290	101 801	9
Kokku lühiajalised kohustised	42 883	125 248	
Kokku kohustised	42 883	125 248	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	103 965	103 965	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	286 985	295 187	
Aruandeaasta tulem	117 474	-8 202	
Kokku netovara	508 424	390 950	
Kokku kohustised ja netovara	551 307	516 198	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2025	2024	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	285 867	154 965	10
Tulu ettevõtlusest	35 611	38 527	11
Kokku tulud	321 478	193 492	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-48 364	-35 592	12
Mitmesugused tegevuskulud	-16 457	-28 475	13
Tööjõukulud	-117 419	-114 457	14
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-21 993	-25 993	5
Kokku kulud	-204 233	-204 517	
Põhitegevuse tulem	117 245	-11 025	
Muud finantstulud ja -kulud	229	2 823	
Aruandeaasta tulem	117 474	-8 202	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2025	2024	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	117 245	-11 025	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	21 993	25 993	5
Muud korrigeerimised	-142 950	-16 400	
Kokku korrigeerimised	-120 957	9 593	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-3 261	-2 910	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-3 139	3 263	
Kokku rahavood põhitegevusest	-10 112	-1 079	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-160 627	-10 130	
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	49 350	110 000	9
Laekunud intressid	121	3 428	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-111 156	103 298	
Kokku rahavood	-121 268	102 219	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	164 875	62 656	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-121 268	102 219	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	43 607	164 875	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2023	103 965	295 187	399 152
Aruandeaasta tulem		-8 202	-8 202
31.12.2024	103 965	286 985	390 950
Aruandeaasta tulem		117 474	117 474
31.12.2025	103 965	404 459	508 424

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

2025.a. raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile ja kasutades soetusmaksumuse printsiipi, v.a. juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega.

Sihtasutus kasutab RTJ-s 14 „Mittetulundusühingud ja sihtasutused” soovitud tulemiaruaruande skeemi.

Raamatupidamise aruanne on koostatud lähtudes põhimõttest, et Sihtasutus on jätkuvalt tegutsev.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Finantsvarad

Varad ja kohustised on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustise eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha ning arvelduskontode jääke. Rahavoogude aruandes kajastatakse raha.

Nõuded ja ettemaksud

Ostjate tasumata summad on kajastatud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodi kohaselt laekumise tõenäosusest lähtuvalt. Seejuures on nõuet iga konkreetse kliendi vastu hinnatud eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded hinnatakse bilansis tõenäoliselt laekuva summani ning allahindlus kajastatakse bilansireal "Ebatõenäoliselt laekuvad summad".

Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületanud 180 päeva, kantakse kuludesse. Aruandeperioodil laekuvad, eelnevalt kuludesse kantud nõuded kajastatakse ebatõenäoliste nõuete summa korrigeerimisena ja kulu vähendamisenä aruandeperioodi kasumiaruandes. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 10 000 eurost.

Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 10 000 euro, kantakse kasutuselevõtmise hetkel kulusse.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis pikendavad vara kasuliku tööiga ning tõstavad vara kvaliteeti või tööjõudlust üle algselt arvatud taseme, kapitaliseeritakse bilansis põhivarana. Põhivara remondi- ja hoolduskulud, mis tehakse eesmärgiga säilitada vara esialgset taset, kajastatakse nende kulude tekkimisel aruandeperioodi kuludes.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

1. Hooned 3%
2. Rajatised 2,5%-20%
3. Masinad ja seadmed 20%
4. Infotehnoloogilised seadmed ja arvutustehnika 20%
5. Muu inventar, tööriistad ja sisseseade 20%
6. Maad, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 10 000

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi. Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantskohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus.

Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantskohustisega otseselt seotud kulutusi. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt saadud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui toetuse saaja on teinud kulutused, milleks sihtfinantseerimine oli ette nähtud, ning eksisteerib piisav kindlus, et sihtfinantseerimine leiab aset.

Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemaid eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist ning tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega.

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, sihtfinantseerimise summa aga kajastatakse samal ajal tuluna.

Tegevustoetused on saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest. Tegevustoetused kajastatakse saaja poolt tuluna hetkel, kui toetus on laekunud. Mitterahalist tegevustoetust kajastatakse saadud kaupade ja teenuste õiglasel väärtuses. Kui tegevustoetusena saadud kaupade ja teenuste õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, selle kohta raamatupidamiskandeid ei tehta.

Tulud

Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Kulud

Kulude liigitamine toimub vastavalt valitud kasumiaruande skeemi kirjetele. Kulusid kajastatakse samas perioodis kui kajastatakse nendega seotud tulusid. Kulud, mis tehakse põhitegevuse käigus, on kas perioodikulud või ettemakstud kulud.

Kulutused, mis on võrdsed aruandeperioodiga või pikemad, kuuluvad periodiseerimisele lähtudes olulisuse printsiibist.

Maksustamine

Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Seotud osapooled

Sihtasutus loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapooli üle või olulist mõju teise osapooli äriliste otsustele. SA A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel käsitleb seotud osapooltena:

- asutajad;
- juhatuse ja nõukogu liikmed;
- punktis b kirjeldatud isikute lähisugulased ning nendega seotud ettevõtted.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Sularaha kassas	708	378
Arvelduskontod	42 899	164 497
Kokku raha	43 607	164 875

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2025	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	1 758	1 758	
Ostjatelt laekumata arved	1 758	1 758	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	6 646	6 646	4
Muud nõuded	673	673	
Intressinõuded	108	108	
Viitlaekumised	565	565	
Käibemaksu deklareerimata ettemaksed	3 341	3 341	
Kokku nõuded ja ettemaksed	12 418	12 418	
	31.12.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	572	572	
Ostjatelt laekumata arved	572	572	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	8 477	8 477	4
Kokku nõuded ja ettemaksed	9 049	9 049	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2025		31.12.2024	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	2 415		2 807	
Üksikisiku tulumaks		1 587		1 870
Sotsiaalmaks		2 436		3 130
Kohustuslik kogumispension		89		100
Töötuskindlustusmaksed		119		155
Ettemaksukonto jääk	4 231		5 670	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	6 646	4 231	8 477	5 255

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

				Kokku
	Maa	Ehitised	Lõpetamata projektid	
31.12.2023				
Soetusmaksumus	2 691	682 135	45 024	729 850
Akumuleeritud kulum		-382 083		-382 083
Jääkmaksumus	2 691	300 052	45 024	347 767
Ostud ja parendused			20 500	20 500
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused			20 500	20 500
Amortisatsioonikulu		-25 993		-25 993
31.12.2024				
Soetusmaksumus	2 691	682 135	65 524	750 350
Akumuleeritud kulum		-408 076		-408 076
Jääkmaksumus	2 691	274 059	65 524	342 274
Ostud ja parendused		175 001		175 001
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		175 001		175 001
Amortisatsioonikulu		-21 993		-21 993
Ümberliigitamised		65 524	-65 524	0
Ümberliigitamised lõpetamata projektidest		65 524	-65 524	0
31.12.2025				
Soetusmaksumus	2 691	922 660	0	925 351
Akumuleeritud kulum		-430 069		-430 069
Jääkmaksumus	2 691	492 591	0	495 282

Lisa 6 Võlad ja ettemaksud

(eurodes)

	31.12.2025	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	30 286	30 286	
Võlad töövõtjatele	3 076	3 076	7
Maksuvõlad	4 231	4 231	4
Kokku võlad ja ettemaksud	37 593	37 593	
	31.12.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	16 135	16 135	
Võlad töövõtjatele	2 057	2 057	7
Maksuvõlad	5 255	5 255	4
Kokku võlad ja ettemaksud	23 447	23 447	

Lisa 7 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Töötasude kohustis	0	530
Puhkusetasude kohustis	3 076	1 527
Kokku võlad töövõtjatele	3 076	2 057

Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Tingimuslikud kohustised		
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet	0	47 850
Kokku tingimuslikud kohustised	0	47 850

Lisa 9 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2023	Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanDES	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2024	
	Kohustised					Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks							
Muinsuskaitseamet		110 000			16 400		93 600
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks		110 000			16 400		93 600
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Kultuuriministeerium		7 500		6 529			971
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet		638		638			
Järva Vallavalitsus		20 000		20 000			
SA Järvamaa		625		625			
Kultuurkapital	7 300	7 730		7 800			7 230
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	7 300	36 493		35 592			8 201
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	7 300	146 493		35 592	16 400		101 801
	31.12.2024	Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanDES	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2025	
	Kohustised					Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks							
Muinsuskaitseamet	93 600			93 600	93 600		
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet		47 850		47 850	47 850		
Järva Vallavalitsus		1 500		1 500	1 500		
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	93 600	49 350		142 950	142 950		
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Kultuuriministeerium	971	14 509	-971	14 509			
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet		1 050		1 050		565	
Järva Vallavalitsus		20 000		20 000			
SA Järvamaa		625		625			
Kultuurkapital	7 230	5 940		7 880			5 290
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	8 201	42 124	-971	44 064		565	5 290
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	101 801	91 474	-971	187 014	142 950	565	5 290

Lisa 10 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2025	2024	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	44 064	35 592	
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	142 950	16 400	
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	98 853	102 973	
Kokku annetused ja toetused	285 867	154 965	9
sh eraldi riigieelarvest	113 362	109 501	
sh eraldi kohaliku omavalitsuse eelarvest	20 000	20 000	
Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet	1 050	638	
SA Järvamaa	625	625	
Eesti Kultuurkapital	7 880	7 800	

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2025	2024
Rendi ja üüritulu	1 313	1 168
Muuseumi tasulised teenused	17 807	16 983
Tulu programmisest tegevusest	16 491	20 376
Kokku tulu ettevõtlusest	35 611	38 527

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2025	2024
Energia	-4 328	-2 541
Elektrienergia	-4 328	-2 541
Kinnistute, hoonete ja ruumide majanduskulud	-22 025	-11 218
Sõidukite ülalpidamise kulud	-4 871	-2 010
Ürituste ja näituste korraldamise kulud	-17 140	-19 165
Eri- ja vormirietus	0	-658
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-48 364	-35 592

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2025	2024
Energia	0	-1 288
Elektrienergia	0	-1 288
Mitmesugused bürookulud	-3 468	-4 887
Lähetuskulud	-837	-1 108
Koolituskulud	-148	-1 186
Riiklikud ja kohalikud maksud	-46	-46
Kinnistute, hoonete ja ruumide majanduskulud	-4 885	-3 680
Ürituste ja näituste korraldamise kulud	-4 388	-10 046
Inventari kulud	-174	-2 880
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-1 500	-895
Sõidukite ülalpidamise kulud	-361	-2 438
Eri- ja vormiriietus	0	-21
Teavikud ja kunstiesemed	-650	0
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-16 457	-28 475

Lisa 14 Tööjõukulud

(eurodes)

	2025	2024
Palgakulu	-87 922	-85 802
Sotsiaalmaksud	-29 497	-28 655
Kokku tööjõukulud	-117 419	-114 457
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	5	5

Lisa 15 Seotud osapooled

(eurodes)

MÜÜDUD	2025		2024	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	19	0	0	0
Kokku müüdid	19	0	0	0

OSTETUD	2025		2024	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	288	1 935	0	35
Kokku ostetud	288	1 935	0	35

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2025	2024
Arvestatud tasu	27 616	27 356

Asutatajad:

* Eesti Vabariik - Kultuuriministeerium riigipoolne asutajaõiguste teostaja;

* Järva vald.

Asutajatelt saadud toetused on avalikustatud lisades nr 9 ja 10.

Lisa 16 Sündmused pärast aruandekuupäeva

20.02.2026 ja 20.03.2026 saabusid muuseumile kirjad kohtutäiturilt - rahalise nõude arestimise akt (eelarest). Aktidega arestiti Planeedi Ehitus OÜ (16170359) rahalised nõuded SA A.H.Tammsaare Muuseum Vargamäel (90006963) vastu (summas kuni 4 960 eurot ning summas kuni 4 154 eurot). Muuseum on tasunud esimeses aktis märgitud nõude. Teine nõue on aruande esitamise ajaks tasumata (muuseum on kinnitanud nõude olemasolu, kuid ootab kohtutäituri kinnitust nõude tasumiseks).

Planeedi Ehitus OÜ teostas muuseumis aastal 2025 püsiekspositsiooni uuendamise käigus ehitustöid. Viimaste tööde eest ettevõtte muuseumile nõuetekohast arvet ei esitanud ning seetõttu on tasumine viibinud (korrektset arvet pole aruande esitamise ajaks esitatud).

Aastal 2025 sai Muuseum PRIA-lt Natura 2000 toetust summas 565 eurot.

10.03.2026 saabus muuseumile kiri Keskkonna Investeeringute Keskuselt (KIK). Kirjaga tehti teatavaks, et KIK 13.02.2026 tehtud otsus nr 6 1/26/5 A. H. Tammsaare Muuseumi Vargamäel puudutavas osas ekslik ning KIK-il on kohustus nõuda tagasi alusetult makstud toetus summa 565 eurot.

Põhjendus - Vastavalt maaeluministri 23.12.2022 määrus nr 78 „Perioodi 2023–2027 Natura 2000 erametsades elurikkuse soodustamise toetus“ § 6 lg 4 p 5 ei anta toetust metsamaa kohta, mis kuulub riigi osalusega eraõiguslikule juriidilisele isikule.

Muuseumil vastuväiteid otsuse tühistamise kohta pole, seega teeb KIK tagasinõudmise otsuse ja muuseum tagastab toetuse.

16.03.2026 esitas nõukogu esimees tagasiastumise avalduse. Järva Vallavalitsuse andis 21.04.2026 välja korralduse, millega kutsuti tagasi nõukogu liige Egert Kaarlepp ja määrati uueks nõukogu liikmeks Tiia Mänd.

Pärast aruandekuupäeva alanud sõjaline konflikt Iraanis ei avalda Sihtasutuse tegevusele otsest olulist mõju. Samas avaldab see kaudset mõju läbi energiahindade tõusu ja üldise hinnatõusu, mis võib kaasa tuua tegevuskulude suurenemise, eelkõige kütte- ja kommunaalkulude osas.